

[Henry Christensen.]

at jeg er enig i hr. Jens Fogeds og andres beklagelser af, at 3 års budgetterne først kom for nogle få dage siden. Da de ikke blev fremlagt sammen med finanslovsforslaget som vanligt, begrundede økonomiministeren det med, at regeringen gerne ville have lidt længere tid for at gennemføre virkelige besparelser for det kommende år. Men man lovede budgetforslagene i februar måned og så tidligt, at deres behandling kunne indgå i forbindelse med vor stillingtagen til finanslovsforslaget og dets ændringsforslag. Dette løfte blev ikke holdt, og det synes jeg man må beklage sig over, for skal der være mening med budgetforslagene — og det var baggrunden for, at vi overhovedet fik gennemført arbejdet med budgetforslagene — så må det være at få sat det enkelte års udgifter og disses virkninger i relief eller i forhold til udviklingen i de kommende år. Hvis ikke folketinget holder fast på den linje, så giver folketinget fra sig måske det væsentligste instrument, man har til at komme til at styre den finansielle udgiftsudvikling på længere sigt. Bedre er det jo ikke blevet af, hvad vi har oplevet omkring regeringens og SFs behandling af kulegravningsbanden, det skal jeg vende tilbage til lidt senere.

Om udsigterne for dansk økonomi foreligger der nu adskilligt materiale. Især andet halvår af 1971 viser et klart vendepunkt i udviklingen omkring betalingsbalanceunderskuddet, og både det økonomiske råd og det økonomiske sekretariat forventer, om end med forskellig optimisme, at denne tendens dog kan fortsætte i 1972. Baggrunden for denne udvikling er dels langtidsvirkningen af den forrige regerings økonomiske stramning, dels korttidsvirkningen af importskatten, som jo har betydet bl. a. et stærkt forbrug af lagrene. Vi må nok allerede i dag regne med, at den tænkepause, som regeringen ville købe sig med importskatten, snart udløber. Dels sker den første nedtrapning af importskatten til juli, den næste til nytår, og dels er der grænser for, hvor længe man vedblivende kan tære på lagrene, før det bliver nødvendigt at supplere dem op.

Det fremgår desværre også klart, og det erkendte socialdemokratiets ordfører i dag, at især frygter man udviklingen i andet halvår af 1972 med en voksende ekspansion,

der også udgår fra de offentlige budgetter. Hvad er økonomiministerens og regeringens vurdering af dette perspektiv eller disse fa-resignaler? Bygger økonomiministeren og regeringen på den absolut mest optimistiske analyse, der foreligger: det økonomiske sekretariats vurdering? Eller lægger den også vægt på de nok så kraftige advarsler andre steder fra, senest de synspunkter, der er kommet til udtryk fra Industrirådet i dag?

Det bør nemlig ikke tilsløres, at det grundlæggende problem i dansk økonomi nu som igennem mange år er betalingsbalancen. Det er den, der stiller os over for nødvendigheden af at afpasse opfyldelsen af vore ønsker med vor produktion, og det er på den baggrund, vi må se den øvrige økonomiske udvikling. Industrieksporten voksede ganske pænt i 1971, men det økonomiske sekretariat peger på, at stigningstakten i hovedlinjen svandt mod slutningen af 1971. Man nævner, at det ikke var kapacitetsproblemer, der hæmmede den videre stigning. Nok skete der usædvanlig store stigninger, stādige forøgelsler af omkostninger og pengelønninger i andre lande, men vi fulgte desværre fortsat ganske godt med herhjemme, så vi ikke opnåede den styrkelse af vor konkurrenceevne, som de ydre vilkår ellers havde givet os chance for.

Der skete store stigninger i pengelønningerne også i 1971, og selv om det var muligt og nødvendigt at begrænse forbrugsvirkningerne heraf, så den reelle stigning i det private forbrug blev mere beskedend end længe, kun på et par procent, så viste det sig atter, at den økonomiske politik stort set ikke har midler eller ikke hidtil har haft midler til at afbøde omkostningsvirkningerne, når pengeindkomsterne først er sat op. De stigninger, som skete i løbet af 1971, betød, at niveauet for pengelønningerne ved udgangen af året lå omkring 17 pct. eller en sjettedel højere end ved udgangen af året før. Pengeindkomsterne som helhed var steget noget mindre, fordi der samtidig var sket en forskydning i forholdet mellem lønindkomster og selvstændiges indkomster. Det hænger naturligvis sammen med, at den relativt stramme økonomiske politik lagde en vis bremse på prisstigningerne og dermed på mulighederne for at vælte omkostningerne over på priserne. Men det har skabt sine problemer, også hvad kapitaldannelse og opsparing angår.